

d'Enviny (Pallars Sobirà), agre. al de Sort des de 1970 i situat a l'esquerra del *barranc de Montardit*, que és afluent, per la dreta, de la Noguera Pallaresa.

Pron. Mod.: *muntardit*, oit a Sort per Casacuberta (c. 1920).

Doc. Ant.: 1163: *Monte ardit* (SerranoS., *N.H.Rbg.*, 109); 1164: *Monte Ardit* (Kehr, *Papsturk*, 399); 1408: *Montardit* (*Priv. Vall d'Àneu*, Saroihandy, *RFE* iv, 27n).

PARÒNIMS:

Vilardida, poble del municipi de Montferri (Alt Cp. Tarr.), just al límit amb el de Vila-rodona.

Pron. Mod.: *vilardida*, oit a Alió i Vilabella per Casac. (1920).

Doc. Ant.: s. XI: *Villam Ardidam* (*Ll. Blanc Stes. Creus*, núm. 8).

ETIM.: Evidentment cpt. amb l'adj. *ardit* 'coratjós' sigui amb valor metafòric de turó o castell que no es rendeix, o com sobrenom del senyor del lloc.

Per a *Montardo* d'Aran, i potser també el Mas de *Montarde* te. Benassal (XXVIII, 83.13), de MONTEM ARDUUM, veg. *DECat.* i 368b7-30).

Montarenyo, V. s.v. *Arena*

MONTARGULL

1) Poblet de l'Urgellet, agre. al terme de La Vansa, 16 hab. (*GGC* 532).

Pron. loc.: *montrebú*, oit a Padrinàs (Casac. 1920).

2) Lloc antic de l'alt Penedès, te. de Subirats, degué ser el nom de l'antic castell.

MENCIONS ANT. 1123: «in terminio --- Subirats, in loco qui dicitur *Mont Erguib*»; 1140: «in Penitense, sci. in *Monte Erguib*»; 1143: *Monte Ergui*; 1145: *Monteergui* (Cart. St. Cugat III, pp. 63, 124, 144).

3) *Montargull*, llogaret de la baixa Segarra, amb antiga parròquia, que junt amb Rauric estan agregats al te. de Llorac. *Pron. montergu*/oit allí mateix en la breu enq. de 1955 (XIV, 56).

MENCIONS ANT. 1174 després de referir-se a Albió: «in com. Minorisa, infra terminos de castro *Monte Orgull* et de Talavera et de *Ça Cirera*, et in loco qui nominatur *L'Alb*» (MiretS., *Templ.* 153). S. XII: «pbr. de *Monte ergub*» en el doc. II de la llista de parr. vigatanes p.p. Pladevall (nº 123, p. 73); 1199: Guillem de *Montargull* --- domos Bd. de Alted et honor de *Palatio* --- in rivo que voc. *Sanillós* --- aque *Valle Facunda*» (dos noms que es pogueren aplicar a trajectes del Riu Corb), i *Palatio* és probt. *Montpalau* (Miret., *Templ.* 158).

I SS. XIII i ss.: 1246: *Munterguil* (a l'arx. de Sta. Coloma; Mn. J. Segura, *Veu del Mo.* 1894, 23); 1260: «in te. de *Monte Superbo* et cum te. de *Almosela*» (CCandi *Mi.Hi.Ca* i, 81) (evidt. pseudònim llatinitzat

de *Mont Orgull*, cf. el que he explicat a l'art. *Almacelles*); 1268-74: *Montarguil* (*BABL* VII, 233); 1331: ecll. de *Monterguy* (*Misc. Griera*, i, 376); 1332: *Muntergull* passa de la vegueria de Tàrraga a la de Montblanc i hi torna el 1339 (*BABL* IX, 119). Per això, el 1359, *Munt Argull* figura a totes dues (*CoDoACA* XII, 47, 53). Referència a 1274 (CCandi, o.c. II, 470).

4) *Montargull*, llog. del Segre mitjà, agre. al te. d'Anyà, prop d'Artesa. *Pron.*: *muntraguí* a Artesa, id. o *Muntreguí*, a La Sentiu, Casac. 1920. *Muntrauí*, a Cabanabona, 1931 (LI 29, 223); també me l'anomenaren en l'enq. de 1956 a Artesa (XV, 164ss.) i a Alinyà (XVII, 84). És una parr. de l'Arxiprestat d'Artesa, 60 hab. (*GGC*, 254).

5) *Font de Montargull*, i un mas derruït, S. XVII, en el Vallespir, te. Montboló (Ponsich *Top.*, 81)

Nom que es repeteix en terres d'Oc.: Montagne i Rocher de *Montorgueil* 10k5 al NO. de Cournòzouls, dept. Aude, cº Atsat ('37x'46, i Sabarthès). Id., Ruisseau te. Carcassona (Sab.). Tour de *Montorgueil*, prop de Saurat, a l'Arieja. *Montargou*, molí, te. Bonnut, cº Orthés (P. Raymond, *Di. Top. B.Pyr.*).

Explica S. Múgica (*RIEB* VIII, 193) que a Donostia (San Sebastián) hi havia un *Monte Urgull*, al qual estava arrimada la part de la ciutat entre el *Boulevard* i el castell, part oposada a la coneguda com a «antigua», i diu que aquella es fundà l'any 1180 o 1204 per una irrupció de gascons (sobre la qual remet a *RIEB* vol. II).

En tots ells es nota que són noms d'antics castells o de puigs on degué haver-n'hi un, nom estès després a un poble, o altre lloc, veí. Com en molts NLL compostos de *Mont-* que tenen aquest caràcter cal, doncs, pensar que es formaren amb un NP, nom que en tals combinacions, ve d'un NP germànic, en la major part, (*Montadó*, *Montboló*, *Montbrió*, *Montescot*, etc) o d'un NP d'altre origen (*Montgai*, *Montlleó*, etc). Si bé no convé precipitar-se a admetre-ho en aquest cas, car hi pot haver dubte entre un nom comú i un tal nom propi.

En un cas com *Montesquiu*, ben comparable, apareix versemblant que sigui l'adj. *esquiu* esquerp, però encara és més probable que vingui del NP medieval *Esquiu*. Aquí, però, això és més difícil: en efecte, no ens consta tal nom en el tresor dels NPP germànics de Förstemann però no ho descartem del tot perquè el mot comú mateix cat. *orgull*, prové del germ. URGQLI «insignis, superbus» adj. substantivat. Possible, doncs, que també vagi usar-se ja com NP (potser en gòtic); cf. l'art. *Argollell*, on hem estudiat un ús semblant. També es podria induir això de NPP com el cong. cat. *Argullol* (p. ex. el d'un conegut escriptor de la Renaixença) i de Johan (*Orgujo* cast. ant.) que Mz. Pi., *Doc.Ling.* 312.4, 6, troba en un doc. d'Ocaña a. 1221.